

§ 595

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 9.10.2023 § 35 (liukastuminen)

HEL 2023-005948 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 9.10.2023 (35 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikkö on 9.10.2023 (35 §) päätöksellään hylännyt 30.12.2022 jalkakäytävällä osoitteessa Perustie 14 tapahtuneeseen liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 9 000 euron vahingonkorvausvaatimuksensa 30.12.2022 klo 16 osoitteessa Perustie 14 tapahtuneeseen liukastumiseen liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että kaupungilla on lähes ankara vastuu liukkaudentorjunnasta katualueilla ja ettei vahinkopaikan kunnossapitoa ole mitenkään hoidettu asianmukaisesti. Olosuhteet ovat olleet huonot alueella jo ennen vahinkopäivää, eikä kaupunki ole reagoinut mitenkään. Tehdyt kunnossapitotoimenpiteet eivät ole olleet riittäviä. Kaupungilla on vastuu myös jalkakäytävällä olevista lumiharjanteista, eikä se, että jalkakäytävä on kapea, oikeuta lievempään hoitovelvollisuuteen.

Perustelut

Lautakunta viittasi lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyi lakipalvelut-yksikön päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheita päätöksen muuttamiseen.

Tuottamusvaatimuksesta johtuen ei pelkkä ajoittainen liukkaus talvella yksinään synnytä kaupungille vahingonkorvausvastuuta silloinkaan, kun siitä on aiheutunut jalankulkijan liukastuminen. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten että kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin. Katujen kunnossapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu ei ole ankaraa vastuuta, vaan vastuu on tuottamusperusteista, vaikkakin kaupungilla on tavallisesta vahingonkorvauslain vahingonkorvausvastuusta poiketen käännetty näyttötaakka tehdyistä kunnossapitotoimista.

Kunnossapitolaissa ei säännellä yksityiskohtaisesti, millaisilla keinoin ja millaisin toimenpiteajoin laissa mainitut kunnossapitotoimenpiteet tulee tehdä, jotta katu pysyy laissa määritetyn tavoitteen mukaisessa eli liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kadunpitäjänä kaupunki määrittelee yleisen katujen kunnossapidon palvelutason ja siihen liittyvät laatuvaatimukset.

Lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksessä olevat tiedot tehdyistä kunnossapitotoimenpiteistä perustuvat kunnossapidosta saatuun selvitykseen. Vahinkopaikka on alimpaan C-hoitoluokkaan kuuluvalla jalkakäytävällä kohdassa, jossa jalkakäytävä on kapea rajautuen tontin puolella kohdalla olevan rakennuksen rappusiin ja istutusruukkuihin. Jalkakäytävä aurataan ajoradan varteen pysäköityjä ajoneuvoja kohden, sillä muutoin seuraavilla kerroilla jalkakäytävää ei olisi mahdollista aurata naarmuttamatta ajoneuvoja. Tämän vuoksi jalkakäytävän ajoradan puoleiseen reunaan syntyy aurausvalli, jonka poistaminen edellyttää pysäköityjen ajoneuvojen siirtämistä.

Ennen vahinkopäivää aurausvalli on edellisen kerran poistettu 23.12.2022. Tämän jälkeen ennen vahinkopäivää aurausvalli ei ole muodostunut niin suureksi, että sen poistamiselle olisi todettu tarvetta. Aurausvallien poistamiselle ei ole myöskään määritelty erikseen toimenpideaikaa eikä aurausvalleja myöskään hiekoiteta. Vahinkopaikka on aurattu edellisen kerran ennen vahinkoa 27.12.2023 kello 19.34 käyttäen karhentavaa terää, joka sekä karhentaa kulkuväylän pinnan että nostaa aiempaa hiekoitushiekkaa takaisin pintaan.

Forecan mukaan Kaisaniemen havaintoasemalla tehdyissä mittauksissa tiistaina tehdyn edellisen aurauksen jälkeen ennen perjantain vahinkohetkeä sade on tullut pääsääntöisesti vetenä ja lumen syvyys on madaltunut 9 cm:stä 5 cm:iin. Lämpötila on ollut muutoin plussan puolella keskiviikkoa ja torstain vastaista yötä lukuun ottamatta, jolloin lämpötila on ollut hieman pakkasen puolella vaihdellen -5 °C ja $-0,1\text{ °C}$ välillä. Säätilassa ei näin ollen ole tapahtunut edellisten talvikunnossapitoimenpiteiden jälkeen mitään sellaista muutosta, joka olisi aiheuttanut tarvetta ylimääräisille talvikunnossapitoimille.

Vahinkopaikan jalkakäytävällä ei ole myöskään kyse kunnossapitolaisesta tarkoitettusta tilanteesta, jossa kaupunki olisi päättänyt, että katu tai sen osa pidettäisiin talvella kunnossa vain osittain. Kyseiselle jalkakäytävälle aurataan väylä jalankulkua varten siltä leveydeltä, kun se tosiasiallisesti on mahdollista. Muun lumitilan puutteen vuoksi auratessa jalkakäytävän reunaan muodostuu edellä kerrotuista syistä aurausvalli ja kyseisen jalkakäytävän jalankulkuun käytettävä osuus kapenee verrattuna sulan maan ajan tilanteeseen.

Hakija on vaatimuksensa mukaan liukastunut väistäessään vastaantulijaa astuen aurausvallin päälle. Hakija ei näin ollen ole liukastunut sillä osalla jalkakäytävää, jota on kunnossapidetty jalankulun tarpeita varten. Myös jalankulkijan kuten muidenkin tienkäyttäjien on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Kaupunki katsoo, että vahinkoaikaan vallinneet olosuhteet huomioon ottaen kunnossapidon toimenpiteet oli suoritettu kaupungin vaatimusten mukaisesti ja jalkakäytävä vahinkopaikalla on ollut kunnossapitolaissa tarkoitettulla tavalla jalankulun tarpeet tyydyttävässä kunnossa. Edellä esitetyillä ja muutoin lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole asiassa korvausvelvollinen.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle liukastumisen seurauksena syntyneestä vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että lakipalvelut-yksikön päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

14.11.2023

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeellä 12.10.2023. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 17.10.2023 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Oheismateriaali

- 1 HEL 2023-005948 Perustie 14
- 2 Lisäselvitys urakoitsijalta 1
- 3 Lisäselvitys urakoitsijalta 2

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön päällikkö 09.10.2023 § 35

HEL 2023-005948 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 3.5.2023 esittänyt kaupungille määrältään 9 000 euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakija liukastui 30.12.2023 klo 16 jalkakäytävällä Perustie 14 kohdalla. Vaatimuksen mukaan jalkakäytävä oli jäinen ja hiekoittamaton, ja siinä oli jääharjanne. Vahinko oli vaatimuksen mukaan tapahtunut niin, että hakija oli väistänyt vastaantulijaa hieman oikealle kapeahkossa kohdassa jalka-

käytävää, jossa oli muodostunut hyvin liukas jääharjanne sulamisen ja pakastumisen takia. Hakija oli kävellessään polkaissut harjanteen toista reunaa ja tehnyt ilmalennon osuen suoraan terävään jääharjanteeseen. Vaatimuksen mukana on toimitettu tapahtumapaikasta valokuvia, joita ei ole otettu vahinkohetkellä.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Vahinkopaikka on jalkakäytävä, jota kunnossapidetään C-luokan mukaisesti.

C-luokan kevyen liikenteen väylän aurauksen lähtökynnys on 5 cm lunta. Toimenpideaika on aurauksen osalta kahdeksan tuntia, kuitenkin niin, että klo 13 ja klo 4 välisenä aikana satanut lumi poistetaan klo 12 mennessä. Liukkaudentorjunnan osalta toimenpideaika on viisi tuntia, kuitenkin niin, että klo 16 ja klo 7 välisenä aikana havaittu tuntuvasti lisääntynyt liukkaus torjutaan klo 12 mennessä. Toimenpideaika alkaa siitä, kun säätilassa tapahtunut muutos aiheuttaa liukkauden tuntuvan lisääntymisen.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

14.11.2023

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinnee olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan lumen auraus vahinkopaikalla tehdään autoihin päin, koska lumetilat ovat muuten liian pienet. Jos lumet aurattaisiin kiinteistöihin päin, aurausvallin jäätymisen takia kohteesta ei myöhemmin pääsisi läpi naarmuttamatta kadun varteen pysäköityjä autoja. Kunnossapidon on tämän takia aurattava vahinkopaikan lumet jalkakäytävälle kulkuväylän ja autojen väliin. Vahinkopaikan jalkakäytävä on niin kapea, ettei sieltä voi poistaa lumia auraamalla lähisiirtona, koska koneet naarmuttaisivat kadun varteen pysäköityjä autoja.

Vahinkoalueella on 22.12.2022 klo 12.10 tehty katutarkastus, ja todettu tarve lumen ja jään poistoon. Seuraavana päivänä, 23.12.2022 kadulta on siirretty ajoneuvot pois, ja tehty lumen ja jään poisto. Aurausvalli ei ole ollut 23.12.2022 tehtyjen toimenpiteiden jälkeen niin suuri, että sen poistamiseen olisi ollut tarvetta. Kaupunki ei ole määritellyt toimenpideaikaa aurausvallien poistamiselle, ja aurausvalleja ei hiekoiteta. Seuraava talvikunnossapidon toimenpide 23.12.2022 jälkeen on ollut 27.12.2022 klo 19.34 tehty vahinkopaikan auraus. Kaupungin kulkuväylien aurauksessa käytetään kulkuväylän pinnan karhentavaa terää, joka toimii myös liukkaudentorjuntakeinona. Vahinkopaikka on hiekoitettu edellisen kerran ennen vahinkoa 1.12.2022.

Kaupungin palautejärjestelmään on saapunut vahinkopäivänä 30.12.2022 klo 14.32 palaute jalkakäytävän talvikunnossapidon tarpeesta vahinkopaikkaa viereiseltä kadulta. Kaupungin palautejärjestelmään saapuneet palautteet pyritään käsittelemään viiden arkipäivän kuluessa. Kunnossapito on saanut tiedon palautteesta 2.1.2023 klo 8.47. Kaupungille ole esitetty muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia kyseisestä vahinkopaikasta.

Forecan Helsingin Kaisaniemen mittausasemalla tehdyissä mittauksissa lämpötila on vaihdellut vahinkopäivänä ennen vahinkoa 0,5 °C ja 4,1 °C välillä. Vahinkopäivänä ennen klo 9 on esiintynyt sateita, jotka

ovat sataneet pääosin vetenä, ja vähäisissä määrin räntänä ja lumena. Vahinkohetkellä 30.12.2022 klo 16 lämpötila on ollut 3,7 °C ja lumen syvyys mittausasemalla on ollut 5 cm.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Liukkauden torjuntaa ei ole mahdollista toteuttaa siten, että kulkuväylät eivät koskaan olisi liukkaat (esim. KKO:1998:147). Liukkaudentorjuntatoimenpiteillä ei aina voida täysin estää jään aiheuttamaa liukkautta siinäkin tapauksessa, että kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. (Vakuutuslautakunnan ratkaisu FINE-001397.)

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16). Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Tienkäyttäjän on ennakoitava toisten tienkäyttäjien toimintaa vaaran ja vahingon välttämiseksi ja sovitettava oma toimintansa sen mukaisesti sujuvan ja turvallisen liikenteen edistämiseksi.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Saatujen selvitysten perusteella vahinkopaikan kevyen liikenteen väylää on kunnossapidetty kaupungin normien mukaisesti. Vahinko ei hakijan vaatimuksen mukaan ole tapahtunut jalkakäytävän hoidetulla osuudella, vaan väistäessään toista jalankulkijaa hakija on liukastunut jalkakäytävän hoidetun osuuden vieressä olevan aurausvallin päällä. Vahinkopaikalla on ollut aurausvalli, koska jalkakäytävä on niin kapea, että lumen auraaminen kiinteistöjen puolelle tai lumen lähisiirto ei onnistuisi pysäköityjä autoja naarmuttamatta. Aurausvallin poistamiselle ei ole määritetty toimenpideaikaa, ja aurausvalleja ei hiekoiteta.

Edellä esitetyn perusteella vallitseva oikeuskäytäntö, asiassa saadut selvitykset ja vallinneet sääolot huomioon ottaen kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen. Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

14.11.2023

Tieliikennelaki (729/2018) 3–4 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 19.12.2022 tekemän päätöksen § 45 mukaan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 15 000 euroa.

Lisätiedot

Eeva-Maria Mattila, valmistelija, puhelin: 09 310 34957
kymp.korvausasiat(a)hel.fi